

V Praze 8. března 2019

Váš dopis ze dne 1. března 2019

Odpověď Ministerstva zdravotnictví na žádost o informaci dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

K Vámi podané žádosti o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, doručené Ministerstvu zdravotnictví dne 1. března 2019, evidované pod [redacted], ve věci *poskytnutí dopisů mezi hlavní hygieničkou ČR a Stavebním bytovým družstvem Krušnohor, IČ 00043257, se sídlem tř. Čs. armády 1766, Most, 434 01 na téma výskytu legionelly v rozvodech bytových domů a její likvidace. Korespondenci na téma legionella mělo iniciovat Stavební bytové družstvo Krušnohor v roce 2018 (pravděpodobně na podzim, mezi zářím až prosincem 2018, konkrétní období neznám). Dopisy mohly být ze strany družstva podepsány pracovníky družstva [redacted].* Žádám tímto o poskytnutí odpovědí odeslaných hlavní hygieničkou a adresovaných družstvu, Vám sděluji následující:

Se Stavebním bytovým družstvem Krušnohor, se sídlem tř. Čs. armády 1766, 434 01 Most, ze strany Ministerstva zdravotnictví (dále jen „ministerstvo“) neproběhla žádná písemná korespondence na téma výskytu a likvidace legionell v rozvodech teplé vody v bytových domech. V této věci ministerstvo však odpovídalo na dotazy několika subjektů v uvedeném smyslu:

Hygienické požadavky na kvalitu dodávané teplé vody jsou dány ustanovením § 3 odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). Dle uvedeného ustanovení musí dodávaná teplá voda splňovat hygienické limity mikrobiologických, biologických, fyzikálních, chemických a organoleptických ukazatelů jakosti, které jsou upraveny prováděcím právním předpisem – vyhláškou č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody (dále jen „vyhláška“). Dle ustanovení § 3 vyhlášky

nesmí teplá voda obsahovat mikroorganismy, parazity a látky jakéhokoliv druhu v počtu nebo koncentraci, které by mohly ohrozit veřejné zdraví.

Současně § 8 odst. 2 vyhlášky ukládá, že hygienické limity ukazatelů teplé vody musí být dodrženy na všech místech uvnitř stavby nebo na pozemku, kde teplá voda vytéká z kohoutku nebo ze sprchy. Konkrétní výčet ukazatelů a jejich limitní hodnoty jsou uvedeny v příloze č. 2 k vyhlášce. Limitní hodnoty ukazatelů jakosti teplé vody jsou v této příloze stanoveny odděleně pro jakost teplé vody vyrobené z vody pitné a pro jakost teplé vody vyrobené z jiné vody než vody pitné. Pro ukazatel *Legionella* spp. je limitní hodnota stanovena shodně – 100 KTJ/100 ml s dodatkem, že tento limit platí jako „mezí hodnota“ pro zdravotnická a bytovací zařízení a dále pro sprchy u veřejných bazénů a koupališť, pro ostatní objekty platí jako „doporučená hodnota“, o kterou je nutno pomocí technických opatření usilovat. Limitní hodnota 0 KTJ/100 ml, jako „nejvyšší mezí hodnota“, platí pro oddělení nemocnic, kde jsou umístěni imunokompromitovaní pacienti (např. oddělení transplantací, nedonošenecké, anesteziologicko-resuscitační, dialyzační, onkologie, hematologické, jednotky intenzivní péče). Přičemž mezí hodnotou je hodnota ukazatele jakosti vody, jejíž překročení obvykle nepředstavuje akutní zdravotní riziko, nejvyšší mezí hodnota je hodnota zdravotně závažného ukazatele jakosti vody, v důsledku jejíhož překročení je vyloučeno používání teplé vody a doporučená hodnota je nezávazná hodnota ukazatele jakosti vody, která je žádoucí nebo přijatelná.

Za splnění výše uvedených limitních hodnot odpovídá (v souladu s § 3 odst. 3 zákona) výrobce teplé vody. V případě prokázání výskytu legionell pouze ve „vnitřním vodovodu“, odpovídá za splnění limitních hodnot provozovatel vnitřního vodovodu – v bytových domech vlastník nebo správce domu (např. SVJ, bytové družstvo, apod.). V případě vzniku onemocnění (nebo úmrtí) následkem infekce legionellózou, kdy by bylo laboratorně potvrzeno, že jeho původcem je bakterie legionella, pocházející z takto provozovaného rozvodu teplé vody, je provozovatel odpovědný a postižitelný jak z pohledu zákona o ochraně veřejného zdraví, tak soudně.

V situacích, kdy část bydlících odmítá provedení čištění rozvodů teplé vody v jejich bytech, lze doporučit opatřit si od těchto subjektů písemný doklad o tomto faktu, a to ve formě relevantní pro případ soudního, nebo jakéhokoliv jiného sporu. I v případě, že by 100 % bydlících požádalo o ustoupení od likvidace legionell v teplé vodě, stále zůstává za kvalitu dodávané teplé vody odpovědný provozovatel rozvodů teplé vody – i v tomto případě takovému subjektu doporučujeme pro jeho ochranu vlastnit výše uvedený písemný souhlas majitelů všech bytových jednotek.

Závěrem nutno dodat, že riziko pomnožení legionell nepředstavuje ve většině případů centrální rozvod teplé vody, ale až koncové části teplovodního rozvodu, kde teplota vody klesá na nižší hodnoty (pod 50° C, resp. 45° C), při kterých dochází k rozvoji legionell.

K eliminaci rozvoje legionell je nutná především řádná údržba teplovodního systému, především jeho čištění, odkalování, proplach systému, protikorozi opatření, eliminace inkrustů ale i lokální čištění a dezinfekce armatur přímo v domácnosti – kohoutů, baterií, sprchových hlavíc (týká se nejen systému jako celku, ale i jeho jednotlivých částí – boilerů, zásobníků vody, apod.). Pouhé odtáčení vody s frekvencí 1 x týdně (vodovodní baterie, sprchy) při její nulové či nízké spotřebě představuje preventivní prvek proti nežádoucím účinkům spojeným se stagnací vody. Už toto jednoduché opatření výrazným způsobem omezuje množení legionell a jejich výsledný počet ve vodě. Výše uvedená opatření k redukci rozvoje legionell ve vodovodních systémech představují hlavní nástroj minimalizace rizika legionellóz.

V případě, že nelze legionelly ze systému odstranit systémovým opatřením, je v naléhavém případě ochrany imunitně oslabené osoby možné minimalizovat počet legionell na jednom konkrétním výtokovém místě (obvykle u sprchy v koupelně nebo vodovodní baterie) pomocí speciálního filtru s membránou o porozitě 0,2 μm ; je ale nutné jej pravidelně vyměňovat podle návodu na použití. Speciální legionellový filtr může zajistit i tak přísný požadavek, jako je absence legionell v 1 litru vody pro vysoce rizikové části distribučních systémů (imunokompromitované osoby v domácnosti nebo ve zdravotnickém zařízení).

S pozdravem

